

СТРУКТУРА ТА ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАТО

Вінницький національний технічний університет

Анотація: *опрацьовано та розглянуто структуру та основи функціонування НАТО, виділено основні складові структури та принципи дії Північно-Атлантичного Альянсу та причини створення нової структури органів управління НАТО.*

Ключові слова: *НАТО, Генеральний секретар, безпека, Військовий комітет, Альянс, національні делегації.*

Abstract: *the structure and foundations of NATO's operation have been elaborated and discussed, the main components and principles of the North Atlantic Alliance's operation and the reasons for the creation of a new structure of NATO governing bodies have been identified.*

Keywords: *NATO, Secretary General, Security, Military Committee, Alliance, National Delegations.*

Вступ

В основі створення будь-якого об'єднання держав закладена ідентичність їхніх зовнішньополітичних цілей, або ж наявність спільної загрози. У разі реалізації зовнішньополітичних завдань, виникнення суперечностей між членами коаліції, зникнення спільної загрози існування Альянсу втрачає сенс, він розпадається. Провівши трансформацію своїх концепцій і структур все ж основною метою НАТО залишилася колективна оборона країн-членів НАТО, але вона була доповнена завданням зміцнення безпеки на всьому європейському континенті розширивши рамки свого впливу та створення нових структурних підрозділів.

Структура НАТО

Організаційна структура НАТО – штаб-квартира НАТО знаходиться в Брюсселі, і є політичним штабом НАТО. В ній розміщуються постійні представництва та національні делегації, Генеральний секретар, співробітники Міжнародного секретаріату, національні воєнні представники, Голова Військового комітету та Міжнародний військовий штаб, а також низка створених Альянсом установ [1].

Нова структура органів управління НАТО була запропонована на засіданні Військового комітету НАТО за участі міністрів оборони країн-членів блоку 2 грудня 1997 року, а остаточно затверджена на Вашингтонському саміті у квітні 1999 року. Причина цього – з'явилися принципово нові задачі, такі, як проведення миротворчих операцій, боротьба з міжнародним тероризмом, протидія розповсюдженню зброї масового знищення та інші.

Командування НАТО базується не територіальному розподілі як раніше, а на функціональному. На стратегічному рівні створені два командування. Командування ОЗС НАТО з питань операцій, яке відповідає за проведення усіх операцій Альянсу, очолює Верховний головнокомандувач ОЗС НАТО в Європі. Командування ОЗС НАТО з питань трансформації очолює Верховний головнокомандувач ОЗС НАТО з питань трансформації, який несе відповідальність за питання просування і контролю над поточним процесом трансформації Альянсу, а також над спроможностями Альянсу, зокрема у питаннях підготовки та розробки концепцій і доктрин. Тактичний рівень складається з шести видових командувань ОЗС НАТО, які забезпечують відповідну підтримку операцій штабними елементами на суші, морі та у повітрі [2,3].

В основі принципів діяльності НАТО лежить функція безпечного існування держав-членів альянсу. Якщо існує загроза безпеці однієї з країн, це не може не впливати на безпеку інших. основоположний документ НАТО, Вашингтонський договір, є документом, підписання якого означає, що кожна держава-член бере на себе зобов'язання перед іншими дотримуватись цього принципу, поділяти як ризики та відповідальність, так і переваги колективної оборони. Це, зокрема, означає, що багато завдань оборонного планування і забезпечення, які раніше кожна держава вирішувала окремо, тепер є спільними завданнями [4].

Висновки

Структура НАТО є досить розгалуженою, що саме і забезпечує таку ефективну і стабільну роботу цієї організації. Північноатлантичний Союз втілює в себе трансатлантичне партнерство між європейськими членами НАТО і Сполученими Штатами Америки і Канадою, спрямоване на укріплення миру і стабільності у всій Європі. Цілі партнерства між європейськими і північноамериканськими членами союзу є, перш за все, політичними, з опорою на спільне планування оборони, військове співробітництво і на співробітництво і консультації в економічній, науковій, екологічній та інших відповідних сферах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Структура НАТО [Електронний ресурс] <http://www.ji.lviv.ua> – 2019 – Режим доступу до ресурсу: http://www.ji.lviv.ua/n77/texts/Istoriya_stvorennya_NATO.htm – Назва з екрану.
2. НАТО [Електронний ресурс] <https://uk.wikipedia.org/> – 2020 – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%90%D0%A2%D0%9E> – Назва з екрану.
3. Сучасне геополітичне значення НАТО: розширення чи розпад? [Електронний ресурс]] <http://osvita.ua/> – 2019 – Режим доступу до ресурсу: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/politolog/16526/> – Назва з екрану.
4. Виникнення та еволюція Північно-атлантичного альянсу (НАТО) [Електронний ресурс] <https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/> – 2020 – Режим доступу до ресурсу: <https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/txt/05.html> – Назва з екрану.

Дяченко Вадим Олександрович – студент групи УБ-17б, Факультет менеджменту і інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vadim180900@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, e-mail: valkorney1958@gmail.com.

Diachenko Vadym O. - student of UB-17b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vadim180900@gmail.com

Scientific supervisor: **Valeriy Aleksandrovich Kornienko** – candidate of historical sciences, doctor of political sciences, professor, head of the department of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Sciences, e-mail: valkorney1958@gmail.com.